BİLGİ MERKEZİ EDEBİYAT ETKİNLİKLERİ
"14 Şubat Dünya Öykü Günü"

SİNAĞRİT BABA*

Yazan: SAİT FAİK ABASIYANIK

Seslendiren: EMRE HİLMİ SONGUR**

Cehennem nişanında beş sandaldık. Güzel bir ocak akşamı. Hava lodos. Denize kırmızı rengin türlüsü yayılmış. Çok kaynamış ıhlamur rengindeki yayvan, geniş, ölü dalgalar. Sandallar ağır ağır sallanıyor, oltalar bekliyor, insanlar susuyor...

Otuz sekiz kulaç suyun altındaki derin sessizliğe, dibindeki dallı budaklı kayaların arasına yedi rengin en koyusu girer mi şimdi. Sinağrit Baba döner mi avdan. Pırıl pırıl, eleğim sağma rengi pullarıyla ağır ağır, muhteşem, bir ilkçağ kralı gibi zengin, cömert, asil ve zalim mantosu ile dolaşır mı kim bilir. Altını, zümrüdü, incisi, mercanı, sedefi lacivertliğin içinde yanıp sönen sarayını özlemiş, acele mi ediyordu?

Sinağrit Baba ömründe konuşmamış, ömrü boyunca evlenmemiş, ömrü boyunca yalnız yaşamıştır. Onun kovuğundaki zümrüt pencereden ne facialar seyretmiştir Sinağrit Baba, ne oltalar koparmıştır. Bu akşam kimin oltasını seçmeli de artık bitirmeli bu yorucu ömrü. Daha her yeri pırıl pırılken, mantosu sırtında iken, daha eti mayoneze gelirken bitirmeli bu ömrü. Sonra hesapta bir gün pis bir "Vatos'un, bir sırtı renksiz, yapışkan ve parazitli bir canavarın dişine bir tarafını kaptırmak var. İyisi mi, muhteşem bir sofraya kurulmalı, bir zaferle dolu ömrün sonunu beyaz şarapla, suların üstündeki başka dünyada yaşayan bir akıllı mahlûka kendini teslim etmeli.

Sinağrit Baba oltalardan birini kokladı. Bu balıkçı Hristo'dur: kusurlu adam. Gözü açtır onun. İçinden pazarlıklıdır. Evet, fukaradır ama kibirli değildir. Sinağrit baba fukaralıkta gururu sever. Öteki oltaya geçti. Kokladı. Bu balıkçı Hasan'dır. Geç! Cart curt etmesine bakma! Korkaktır. Sinağrit Baba cesur insandan hoşlanır. Bir başka oltaya başvurdu. Balıkçı Yakup iyidir, hoştur, sevimlidir, edepsizdir, külhanidir. Ama kıskançtır. Kıskançları sevmez Sinağrit Baba, geç. Şu olta, hasisin tuttuğu olta. Sinağrit Baba cömertten hoşlanır. Ama bu oltaya bir baş vurmaya değer. Bir baş vurdu. Hasisin oltasının iğnesini dümdüz etti. Sinağrit Baba iğneden kopardığı yarım kolyozu çiğnemeden yuttu. Hasis, oltasını hızla topladı:

-Vay anasını be, Nikoli! -dedi-, iğneyi dümdüz etti.

---

* *Bu öykü Bilgi Merkezi Edebiyat Etkinlikleri kapsamında düzenlenen "14 Şubat Dünya Öykü Günü" etkinliğinde Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği Programı Öğrencisi Emre Hilmi Songur tarafından seslendirilmiştir.*

** *Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği Programı Öğrencisi*

Nikoli'nin oltasının yemini kuyruğuyla sarsmakta olan Sinağrit Baba, Nikoli'nin bir kusurunu arıyordu. Onda kusur mu yoktu. Evvela sarhoştu. Sonra ahlaksızdı, kendini düşünürdü ama cesurdu, cömertti, hiç kıskanç değildi. Fukaraydı. Kibirliydi de. Sinağrit Baba, kibirli fukarayı severdi ama Nikoli'nin kibrini beğenmiyordu. İnsanoğlunda o başka bir şey, gurura pek benzeyen şey, yerinde, vaktinde bir gurur, o da değil, insanoğlunun insanlığından, ta saçının dibinden, oltasını tutuşundan beliren, isteyerek olmayan, ama pek istemeyerek de gelmeyen bir gurur isterdi. Öyle bir elin oltasını düzleyemez, misinasını kesemez, bedeni fırdöndüsünden alıp gidemezdi. Beş sandalın beşini de kokladı, beğenmedi.

Sinağrit Baba, kayasının kenarında durmuş, lacivert âlem içinde hafifçe yakamozlanan oltalarla, civalı zokalardan aydınlanan saray meydanını seyrediyordu. Sinağrit ve mercanlar şehrinin göbeğinde şimdi tatlı tatlı sallanan on beş tane fener vardı. Öteki kovuklardan mercan balıkları çıkıyor, fenerlerden birine hücum ediyor, budalaca yakalanıyorlardı. Gözleri büyümüş bir halde yukarı çıkarken dönüp tekrar aşağıya kadar geliyor, yukarıdaki dünyayı görmeye bir türlü karar veremiyorlardı. Sinağrit Babaya büyüyen gözleriyle, "Bizi kurtar şu lanetlemeden" der gibi bakıyorlardı. Sinağrit Baba düşünüyordu. Gidip o yakamoz yapan ipe bir diş vurdu muydu, tamamdı. Ama hiçbirini kurtarmıyor, hareketsiz duruyordu. Sinağrit Baba onları kurtarmanın bu kadar kolay olduğunu biliyordu ama bildiği bir şey daha vardı. O da ister su, ister kara, ister hava, ister boşluk, ister hayvan, ister nebat âleminde olsun, bir kişinin aklı ile hiçbir şeyin halledilemeyeceğini bilmesidir. Ancak bütün balıklar oltaya tutulan hemcinslerini kurtarmanın tek çaresini koşup o yakamoz yapan ipi koparmak olduğunu akıl ettikleri zaman, bir hareketin bir neticesi ve faydası olabilirdi. Yoksa gidip Sinağrit Baba oltayı kesmiş, biraz sonra Sinağrit Baba tutulduğu zaman kim kesecek? Kim akıl edecek yakamozu dişlemeyi?

O sırada büyük büyük ışıklar saçan bir olta aşağıya inmişti. Sinağrit Baba ümitle koştu. Bu oltayı da kokladı. Hiç tanıdığı birisi değildi. Yemi ağzına aldığı zaman bu olta sahibinin, tam aradığı adam olduğunu bir an sandı. Bu anda da yakalandı. Kepçeden sandala düştüğü zaman, Sinağrit Baba, büyük gözleriyle kendisini yakalayana sevinçle baktı. Sinağrit Baba, etrafı kırmızı, içi aydınlık siyah gözleriyle bir daha baktı. Birdenbire ürperdi. Hiddetinden ayaklarını yere vuran bir genç kız gibi sandalın döşemesini dövdü. Belki bizim bile bilemediğimiz bir işaret görmüştü kendisini tutan oltanın sahibinde: Bu adam şimdiye kadar hiç imtihan geçirmemişti. Ömrü boyunca, cesur, cömert, Sinağrit Baba'nın istediği şekilde mağrur yaşamıştı. Ama Sinağrit Baba bu adamın ne korkunç bir ikiyüzlü köpek olduğunu bizim göremediğimiz bir yerinden anlayıvermişti. Bütün devirler ve seneler boyunca kendisini tutan oltanın sahibi ne cesaretini, ne cömertliğini, ne gururunu bir tecrübeye, bir imtihana tabi tutturmamış, her devirde talihi yaver gitmiş birisiydi. Kimdi, neydi? Sinağrit Baba da bilemezdi. Ama belki de ölünceye kadar cömert, cesur, mağrur yaşayacak olan bu adamın şu ana kadar bir defa bile bir imtihana sokulmadığını anlamıştı. Belki de sonuna kadar bir imtihandan kurtulacaktı. Sinağrit Baba böylesine hiç rastlamamıştı. Ölmeden evvel adama bir daha baktı. Namuslu, cesur, cömert ölecek bu adamın hakikatte korkakların en korkağı, namussuzların en namussuzu olduğunu alnından okuyordu. Bu adam o kadar talihliydi ki, daha ikiyüzlülüğünü kendi kendisine bile duyacak fırsat düşmemişti. Yoksa Sinağrit Baba yakalanır mıydı? Sinağrit Baba hırsından tekrar tepindi. Bağırmak ister gibi ağzını açtı. Kapadı. Sinağrit Baba son nefesini böylece hiçbir insanlık imtihanı geçirmemişin sandalında pişman ve mağlup verdi.

TELİF HAKKI UYARISI

© Sabancı Üniversitesi. Tüm Hakları Saklıdır.

Bu bilgi kaynağı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve bu kanunla ilgili tüm yasal düzenlemeler kapsamında koruma altındadır. Bu nedenle kaynak Sabancı Üniversitesi'nin ve/veya eser sahibinin izni olmaksızın kopyalanamaz, dağıtılamaz, kullanılamaz. İzin alınması halinde kaynaktan nasıl yararlanılacağına ilişkin "Arşiv Kaynaklarını Yayınlama İzni Prosedürü" ile Üniversite Tarihi Arşivi web sayfasının "Hakkımızda" bölümünde yer alan Telif Hakkı ve Yasal Uyarı'da belirtilen kurallar geçerlidir. Aksi davranış gösterenler hakkında yasal yollara müracaat edilecektir.